

Luis Sepúlveda
BOĞA
GÜREŞÇİSİNİN
ADI

♥
CAN

Türkçesi
SİBEL SABAH

Luis Sepúlveda
BOĞA
GÜREŞÇİSİNİN
ADI

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

ISBN 975-8440-07-1

© Luis Sepúlveda, 1994 by arrangement with Dr. Ray-Güde Mertin /
Akcalı Telif Hakları Ajansı / Can Yayınları Ltd. Şti. (1998)

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Özal Basımevi'nde basıldı. (1999)

Cilt: ZE Ciltevi
Dizgi: Serap Kılıç

Luis Sepúlveda
BOĞA
GÜREŞÇİSİNİN
ADI

ROMAN

Türkçesi
SİBEL SABAĖ

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 - 292 55 00 Fax: 252 72 33

web sayfamız: <http://www.canyayinlari.com>

e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
Nombre de Torero

LUIS SEPÚLVEDA'NIN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

AŞK ROMANLARI OKUYAN İHTİYAR / *roman*
BOĞA GÜREŞÇİSİNİN ADI / *roman*
DÜNYANIN SONUNDAKİ DÜNYA / *roman*

çocuk kitabı

MARTIYA UÇMAYI ÖĞRETEN KEDİ

Luis Sepúlveda, 1949 yılında Şili'de doğdu. Gençliğinde içinde yer aldığı politik etkinlikler nedeniyle işkenceye uğradı ve yirmi beş yaşında ülkesini terk etmek durumunda kaldı. Bunun ardından, birçok Güney Amerika ve Avrupa ülkesinde yaşadıkdan sonra, 1980 yılında Almanya'ya taşındı; ailesiyle birlikte on yılı aşkın bir süre bu ülkede yaşadı. *Sepúlveda*, 1997'den beri İspanya'da, Asturias'ta yaşıyor. Dünyanın hemen her yerini dolaşmış olan yazar, Greenpeace Örgütü'nün üyesidir; Unesco'nun kimi çalışmalarında da görev almıştır. *Sepúlveda*, sürgüne gittiği dönemde yazmaya başladı; kendi yaşamı, doğa, ülkeler ve halklar hakkında, kısa öykü, roman, oyunlar, radyo oyunları ve deneme türünde yapıtlar verdi; yapıtları nedeniyle birçok ödül aldı. Uluslararası alandaki ilk çıkışını, Türkiye'de Can Yayınları'ndan çıkan *Aşk Romanları Okuyan İhtiyar*'la yaptı. Bunu izleyen yapıtları arasında gene Can Yayınları tarafından yayımlanan *Dünyanın Sonundaki Dünya*, *Martıya Uçmayı Öğreten Kedi* ve *Boğa Güreşçisinin Adı*, *Patagonia Express* (çıkacak), *Desencuentros* sayılabilir.

*Soylu arkadaşlarıma:
Ricardo Bada'ya
(Beni yazar olduğuma inandırdığı için)
Paco Ignacio Taibo II'ye
(Beni 'Kara Roman' macerasına soktuğu için);
ve 'El Chanco' Jaime Alias'a
(Kara romanların en karasını yaşadığı halde ışık vermekten
vazgeçmediği için)*

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm.....	11
1. Ateş Toprakları: Gökyüzündeki Akbabalar	13
2. Berlin: Aufwiedersehen (<i>Hoşça Kal Pampa'm</i>)	16
3. Hamburg: Nice Yıllara!.....	25
4. Berlin: Bir Gerillanın Uyanışı	50
5. Hamburg: Elbe Kıyısında Gezinti	59
6. Berlin: Bir İş Yemeği	78
7. Hamburg: Düşünme Zamanı	86
Perde Arası.....	94
İkinci Bölüm	97
1. On Bin Metre Yükseklikte: Bir Uykusuzun Düşünceleri	99
2. Şili, Santiago: Saksonyalı Bir Fındıkkıran.....	116
3. Ateş Toprakları: Mahremiyetler	127
4. Şili, Santiago: Yaşamın Dönemeçleri	137
Üçüncü Bölüm	149
1. Ateş Toprakları: Son Veda.....	151
2. Ateş Toprakları: İpten Dönmüş.....	155
3. Ateş Toprakları: Günbatımı	165
4. Ateş Toprakları: Uzun Bir Güney Gecesi	173
5. Ateş Toprakları: Kardeşçe Bir Buluşma	182
6. Şili, Santiago: Son Kahve.....	189

Birinci Bölüm

Er ya da geç yaşamın önüne geçip yola koyulacağım. Tıpkı bir aslan gibi.

Haroldo Conto, Arjantinli yazar; 4 Mayıs 1976 yılında Buenos Aires'de adı 'Kayıplar' listesine alındı.

1.

Ateş Toprakları: Gökyüzündeki Akbabalar

Yolun kıyısındaki atlıyı fark edince *Lucero de Pam-pa*'nın şoförünün gözleri parladı. Beş saattir gözlerini dümdüz uzanan yola çivilemiş, tiz sesli klaksonuyla korkuttuğu bir çift devekuşundan başka bir eğlence bulamamıştı. Yol uzayıp duruyordu. Solunda çalılardan oluşan *pampa*,¹ sağında Macellan Boğazı yüzünden dalgası hırçın bir deniz. Başka da bir şey yoktu. Atlı iki yüz metre ilerdeydi, otları kemirmekle uğraşan bir *matungo*'ya binmişti. Binicinin üstünde atın üzerine kadar uzanan siyah bir panço, başında, kısa kenarları gözlerine kadar inmiş, *gaucho*'ların kullandığı türden bir şapka vardı. Atın üstünde bir heykel gibi kımıltısız duruyordu. Şoför otobüsü durdurdu ve yardımcısına bir dirsek attı.

– Pacheco, uyan.

– Ne? Uyumuyordum ki kaptan.

– Uyumuyor musun? Horlamandan motorun sesi bile duyulmuyordu. Aman ne de iyi bir yardımcısın sen öyle.

¹ *Pampa*: Güney Amerika'daki ağaçsız, geniş düzlükler. (Çev.)

– Yol yüzünden. Hiç değişmiyor ki hep aynı. Özür dilerim. Bir *mate*¹ ister misin?

– Şuraya bak. Uyuyan ya da bayılmış, yaşlı bir şişko.

– Ne olduğunu anlamanın tek bir yolu var kaptan.

Otobüste saatler süren yol yüzünden giren kramp- larla uğraşan bir avuç yolcu vardı. Kimi başları göğüsle- rine doğru eğilmiş uyukluyor, kimi de isteksizce futbol- daki şanssızlıklar ya da her geçen gün daha da düşen yün fiyatları hakkında gevezelik ediyordu. Şoför yolcu- lara doğru döndü, ata binmiş hareketsiz duran adamı işaret ederek susmalarını istedi.

Lucero de Pampa yavaşça ilerleyip uyuyan binicinin yanına gitti. At istifini bozmadan seyrek otları kemirip duruyordu. At ve binicisi sarı ve kırmızı renklere bo- yanmış tuhaf bir ahşap yapının hemen yanındaydılar. Yapı yerden bir buçuk metrelik kazıklarla yükseltilmiş bir çeşit güvercinlik gibiydi. İçeride, herhangi birinin rahatça uyuyabileceği bir alan olduğu yapının boyutla- rından anlaşılıyordu.

Klaksonun hırıltılı sesi atı irkiltti, hayvan başını dikti, iri gözleri korkuyla canlandı. Sağrısının üzerinde dönmeye kalkışınca az kalsın binicisini düşürüyordu.

– Sakin ol. Sakin ol, aptal, diye bağırdı, şaşkın adam.

Şoför, muavinin ve yolcuların kahkahaları arasında yaşlı adamı selamladı:

– Uyan yaşlı şişko! Az kalsın seni ezip geçiyordum.

– Alçak, sütü bozuk, rezil, diye bağıran binici o sırada atını sakinleştirmek için hayvanın boynuna vuruyordu.

¹*Mate*: Güney Amerika'da içilen bir tür çay. (Çev.)

– Kızma hemen, kalbine iyi gelmez. Kenara çekilirsen iyi olur, gelen postayı kutuya koymamız lazım.

– Benim için bir şey getirdin mi pezevenk?

– Kimbilir, belki bir şey vardır. Kurallar gereği postanı kutudan alman gerekiyor.

Muavin otobüsten indi. Garip yapıya yaklaştı. Üzerinde POSTA KUTUSU BEŞ. ATEŞ TOPRAKLARI, yazan kapağı açtı. İçeriden deri parçalarıyla bağlanmış bir yığın kutu ve üzerinde Şili Postası amblemi olan bir çuval çıkardı. Elindekilerle otobüse döndü, birkaç dakika sonra mumla mühürlenmiş kutular ve Şili Postası çuvalıyla indi. Kutuları içeriye soktuktan sonra gösterişli bir şekilde kapıyı kilitleti.

– Bakalım seni kim hatırlamış bu sefer.

Yaşlı adam *Lucero de Pampa*'nın uzaklaşmasını bekledi önce. Otobüsün düz ovada titrek bir görüntü halinde yavaş yavaş küçüldüğünü gördü. Atını mahmuzlayıp posta kutusuna yanaştı.

Mektupta, "Üzgünüm Hans. Malum tipler seni görmeye geliyorlar. Cehennemde görüşürüz. Arkadaşın *Ulrich*," yazıyordu.

– Olur. Bunun bir gün olacağı kesindi. Kırk yılı aşkın bir zamandır bekliyordum bu haberi, diyerek rüzgârın elinden çektiirdiği mektubu mırıldanarak yeniden okudu.

Gümüş mahmuzlar yumuşak bir şekilde hayvanın böğrüne dokundu. Asfalt yoldan ayrılıp *pampa*'nın çalılığına ve öğle güneşini yansıtan yağlı, yüksek otlarına yönelmek için atını tırısa kaldırdı yaşlı adam. Ama aniden atı durdurmak istemiyle dizginlere sarıldı ve üzen gilerin üstünde dikilerek gökyüzüne baktı. Yükseklerde bir çift leş akbabası inişe geçmişlerdi. Yüksek sesle:

– Neden şu kurnaz kuşlar kötü haberin kokusunu hemen alırlar ki, dedikten hemen sonra mahmuzlara çivilenerek atını dörtnala sürdü.

2.

Berlin: Aufwiedersehen (Hoşça Kal Pampa'm)

...Bu mektubun karmaşık olduğunu biliyorum, ancak belleğin her zaman yanıltıcı olmadığı da kesin. Zekice bir ihanete eşlik eden hiçbir itiraf da temiz olamaz zaten.

Ben en iyi arkadaşıma ihanet ettim. Ancak olanı biteni anlatacağım bu lanet olası olayda duygulara yer olmadığını da biliyorum.

1941 yılında Hans Hilermann ve ben, Üçüncü Reich polisliği yapıyorduk. Nazi değildik. Ne Yahudi soykırımına katıldık ne de muhaliflerin baskılarına boyun eğdik. Bizim Berlin'deki görevimiz Spandau hapishanesinin ana kapısını gözetlemektir.

Berlin'in kışı o zamanlar da şimdiki gibi sert geçirdi. Hapishane yönetimi binanın bodrumundaki bir odaya bizim ve iliklerine kadar soğuk işlemiş nöbetçilerin uyuşan bedenleri için ısıtma sistemi yerleştirmişti. Oda da kimi kez bir fincan kahve içerdik. Hans ile oynadığımız sonsuz satranç oyunlarında, iyi bir dostluğun temellerini atmıştık. Gezenin en ucuna, umut köşesi Ateş Toprakları'na kaçıp yaşamak arzusunun sırrını saklayan bir dostlukla birbirimize bağlanmıştık. Bu

uzak sınırın bilgilerini derliyorduk. Gezinlerin makalelerinden kupürlerle, coğrafya kitaplarından kesiklerle hayal gücümüzü ve Almanya'yı terk etme arzumuzu besliyorduk. Ben Saksonya'da doğdum, Hans Hamburg'da. Hans, kentinin denizcilerini tanıyor ve bana bir gemiyle yola çıkmanın daha kolay olacağını söyleyip duruyordu. Askerlikten kaçmak için iyi bir planımız bile vardı, ama paramız yetişmiyordu. Böylece o sıcak odada uzun geceler geçiriyor, satranç taşlarını oynatarak bizi üniformalarımıza hapseden yoksulluğumuza veryansın ediyorduk.

İkimizden başkasının olmadığı bir gün bir çeşit ambar olarak kullanılan bir kapının kilidini zorlamaya cesaret ettik. Buranın, sıkıca ambalajlanmış kolileri depolamak için sürekli girip çıkan SS subaylarına ait bir birim olduğunu biliyorduk. Nöbetimizi neşelendirmek için bir şişe brandy ya da iyi bir şarap bulmak umuduyla kilidi zorlayarak açtık. Ancak ufak ve hafif denklemlerden başka bir şey göremedik. Büyük bir dikkatle bu denklemlerden birini açtık ve bir tablo karşımıza çıktı. Ne Hans'ın ne de benim resim sanatı hakkında bilgimiz vardı, ama SS subaylarının bu resimleri değerli oldukları için sakladıklarını düşündük. Hans'ın: Bak Ulrich, yolculuğumuza yaklaştık bile, dediğini anımsıyorum.

Birçok kereler bu kapıyı aşarak içerideki sanat yapıtlarını inceledik. İçlerinden birini alarak kaçma fikrine takılı kaldıysak da her seferinde resmi çaldıktan sonra ne yapacağımızı bilememek içimizi kararttı. Değerini nasıl belirleyebilirdik? Kime satabilirdik? Üstelik SS subayları resmin yokluğunu hemen anlayacakları için hırsızları yakalamakta gecikmeyeceklerdi. Elimizin hemen altındaki bu büyük zenginliğin farkındaydık, ama konudaki bilgisizliğimiz yüzünden acı çekiyorduk. Böylece aylar geçti, ta ki bir nöbet gecesi kilidi yeniden zorlayana dek. Bu kez çok iyi ambalajlanmış, küçük ahşap

Luis Sepúlveda

BOĞA GÜREŞÇİSİNİN ADI

Boğa Güreşçisinin Adı, esmer oluşundan dolayı 'El Turko' diye anılan *Luis Sepúlveda*'nin Türkçeye çevrilen dördüncü romanı. Ünlü bir boğa güreşçisiyle aynı adı taşıyan ve Hamburg'da sürgün olarak yaşayan Sandinist gerilla *Juan Belmonte*, Avrupa'da duvarların yıkıldığı günlerde, hiç beklemediği bir anda kendini son derece karmaşık olayların içinde buluverir. İkinci Dünya Savaşı sırasında iki Alman polisi, Ortaçağ'dan kalma son derece değerli bir altın para koleksiyonunu Nazilerden çalıp saklamıştır. Koleksiyon Şili'dedir. Bunları bulup getirme görevi, eski Doğu Alman Gizli Servisi'nin de içinde bulunduğu iki rakip grup tarafından iki ayrı kişiye verilir: Biri *Juan Belmonte*, biri de *Frank Galinsky*. Bu iki adam, yeraltında yaşamaya ilişkin bütün yeteneklerini ortaya dökerek kıyasıyla bir çatışmanın içinde bulurlar kendilerini. *Boğa Güreşçisinin Adı*, yalnızca bir serüven kitabı, altınların peşinde dönenip duran bir polisiye roman değil. *Luis Sepúlveda*, bu yapıtında, geniş hayalgücü ve akıcı anlatımıyla Avrupa'da sosyalist cumhuriyetlerin çöküşünden Güney Amerika devrimlerinin sonuçlarına, devletlerin işleyişinden bireylerin içine düştükleri hayal kırıklıklarına, uğradıkları işkencelere kadar uzanan bir panorama çiziyor.

Kapaktaki resim: CATHLEEN TOELKE

ISBN 975-8440-07-1

9 789758 440078